

БУРЯТ ОРОНОЙ АЖАЛШАД! КПСС-эй XXII съездын ИИДХЭБЭРИНҮҮДЫЕ БЭЭЛҮҮЛХЫН ТҮЛӨӨ БҮХЫ ХҮСЭЭЭ ЭЛСҮҮЛЭЭ

БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ

38-даху жэлээ гаран

БУРЯТ ҮНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Советэй орган

№ 276 (9723)

1961 оной ноябриин 19, воскресени

Сэн 2 мүнгэн

Бата нэгэдэл мандаха

Уржадэр үдэшын 6 час. Республикын түүрү предпринимудай нэгэн «Электромашина» заводой хүдэлмэришэд шэнээр баригдажа, хаяхан ашаглагдан «Восток» гэжэ кинотеатр согоо олоороо сугларба.

Спенын тэгэн дунда манай агууехэ багша Владимир Ильич Ленинэй портрет харагдана, «партийн хүтэлбэрээр, марксизм-ленинизмын туг до-ро ябажа совет арад комму-нистическэ общество байгуул-ха» гэнэн лозунг хадаатай.

Заводой парткомой секретарь нүхэр Алексеев партийн съез-дын делегат А. У. Хахаловтай уулзалгада зориулагдан хүд-лэмэришэд суглаа нэгдэл. БурАССР-эй Верховно Сове-дэй Президиумэй түрүүлгш А. У. Хахаловай трибунада га-рахадань, сугларгагшд нэр-емэ алыга ташалгаар утгаа.

— Бүхы совет арадта, ула-соорондын коммунистическэ пар-тийн XXII съездын удха шанар ай-халтар ехэ, — гэжэ тэрэ үгээс эхилбэ. XX съездһээ хойшо үн-гэрһэн туршада партийн ажуу-лан ажалай дүн зүбшэн хэлсэг-дээ, орон дотороо коммунизм байгуулгын шэнэ Программ, Устав баталан абтаа.

Саашань нүхэр А. У. Хах-алов съезддэ Центральна Коми-тетэй хэлһэн тоосон тушаа тог-тон хэлээ. Энэ асуудалаар, мүн партийн шэнэ Программа тухай нүхэр Н. С. Хрущевэй элидхэлнүүд тухай сугларга-шадта дэлгэрэнгүйгээр хөөр-жэ үгэбэ. Партийн XX съезд-һээ хойшо үнгрһэн саг соо ороноймнай арадай ажахы хурдан түргэнөөр хүгжөөдгө-жэ, томо томо промышленна предпринимуд, хүсэ ехэтэй электростанцинууд олоор ба-ригдаа. Мүн ороной зүүн рай-онуудыс хүгжэнгэ промышлен-носттай болгохо, Сибирин, Казахстанай, Уралай болон бу-сад районудай байгаагын бай-лигуудыс, ашагта малта-малуудыс арад зоний аша ту-лада хэрэглэхээр ехэ ажал хэг-дэжэ, хэдэн зуугаад мянган гектар шэнэ, боро газар ашаг-лагдаа. Урдань хоохон тала байхан газарта шэнэ совхозууд эмхидхэгдээ, болбосон түхэл-тэй нуурын тосхонууд урган боддо. Арадай ажаалдаа шэнэ газар ашаглалгын ямар ехэ уд-ха шанартай байхан тухай элидхэлнүүд онсо тэмдэглээ.

Үгэ хэлһэн делегатууд, аха дүү коммунистическэ, хүд-лэмэришэнэй партинуудай тү-лөөлгшд XXII съездыс агуу-ехэ съезд гэжэ дэмы нэрлэ-гүй, — гэбэ. Эхэ ороноймнай бүхы национальност болон арадуудай, интеллигенциин, Зэбсэгтэ хүсэнуудэй түлөөлг-шэд, 80 ороноудай коммунисти-ческэ, хүдэлмэришэнэй парти-нуудай делегатууд съезддэ хабаадласаа, улахоорондын коммунист хүдэлөөнэй түрүү зэргэдэ абадаг манай комму-

нистическэ партияс халуунаар амаршалаа. Партийнай орон дотороо коммунистическэ об-щество байгуулха Программа баталан абаа, ойрын хорин жэ-лэй туршада ехэ ороноймгоо хүгжэхэ тодорхой зам заажэ үгэбэ.

Ганса нэгэ хүндэ шүтэн хүг-дэхэ, тэрэнтэй дашарамдан хамтаараа хүтэлбэрилгын гу-ринмуудыс, парти доторой де-мократие, социалист хуули ёһые эблэхэ ябадал эрид усад-гагдаа, партийна хүтэлбэрил-гэдэ ленинскэ гол ёһонууд на-ринаар сахигдадаг болоо гэжэ нүхэр А. У. Хахалов хэлрбэ.

Үгынгөө түгэсхэлдэ тэрэ олон асуудалда дэлгэрэнгы ха-рью үгэбэ.

Съездын делегатай һүүлээр заводой хүдэлмэришэд үгэ хэ-лэбэ. Электромеханическа це-хын начальник нүхэр Чикалов этгэн түрүүлэн трибунада га-раба.

— Манай заводойхид съез-дын хүдэлмэришээр һонирхоно, съезд дээрэ хэгдһэн Никита Сергеевич Хрущевэй элидхэл-нүүд ехэ анхалалтайгаар ун-шаа, мүнөө бүри гүнзэггээр тэрэниис шудалжа байнабди, — гэжэ үгэ хэлгшэ тэмдэглээ. Гайхамшагта, гоё байхан са-та бидэнэр ажаһуунабди. Ле-нинскэ Центральна Комитетэй хүтэлбэрээр партийнай, совет араднай коммунизм байгуул-гын эли тодо замда гараа.

Коммунизмын гэрлэтэ байхан общество байгуулгын тула бидэнэр эршэмтэй хайнаар ажаллахабди. Гүрэнэй түсэ-быс болзорһоонь урид дүүргэ-жэ, коммунизмын материал-но-техническэ үндэс һуури байгуулха хэрэгтэ өһөдөнгөө хубитыс оруулха ёһотойбди. Энэ зорилгоёо дүүргэхын ту-ла бүхы хүсэ шадалаа элсүүл-хэбди гэжэ түрэл партияа найдуулабди гээд тэрэ хэлээ.

Заводыс шэнэдхэн хубилга-ха, шэнэ продукци бүтээн гар-гадаг болохын тула бэлдхэлэй ямар хүдэлмэри хэгдэжэ бай-хан тухай үгэ хэлгшэ тогтон хэлээ. Тини УНР—2, барилгын 154-дхи трестын хүдэлмэри-шэд электродвигательнуудыс бүтээн гаргаха цехын ба-рилгыс унжагайруулжа байна гэжэ тэрэ шангаар шүүмжэлбэ.

Партийн XXII съездын шидхэбэришүүд заводой хүд-лэмэришэд үнэн зүрхһөө хайшаажа, саашадаа бүри оролдосотой хайнаар ажалла-ха хүсэл-эрмэлзэлтэй байхан тухай инженер Ванютин хөө-рбэ.

— Нүхэдүүд, ямар түргэн хурданаар арадай ажахы хүг-жэнэ гэшэб, — гэжэ тэрэ хэлэ-бэ. Энэниис бидэнэр өһөдөө харанабди. Арбан жэлэй саада тээ манай завод үсөөн станок, машинануудтай нэн. Харин һүүлэй жэлнүүдтэ цех бүхэндэ хабаадласаа, улахоорондын коммунист хүдэлөөнэй түрүү болообди, хаяар электродвига-

тельнуудыс бүтээн гаргажа эхилхэмнай. Партийн шэнэ Программыс бодото дээрэнэ бэлүүлхэ, промышленна про-дукци гаргалгыс эрид дээш-лүүлхэ асуудалда сугларгагш-дай анхалал хандуулаа.

— Парти болбол совет арадаа ажахын амжалтануудта уда-ридажа, зүб харгы замынай заажэ ябана, — гэжэ залуу хүд-лэмэришэн, электрогазинуур-шан Лапин мэдүүлбэ. Комму-низм байгуулха Програм-маар партийнай арад зоноо зэбсэгжүүлээ. Совет арадтаяа хамта заводой хүдэлмэришэд орон дотороо коммунизм бай-гуулха хэрэгтэ хүсэ шадалаа элсүүлхэ. Партийн Програм-ма—манай Программа. Тэрэ-ниис дүүргэхын тула мэргэжэл ехэтэй, ушар ёһо мэдэхэ хүд-лэмэришэд хэрэгтэй. Тинмһээ саашадаа эрдэм мэргэжэлээ дээшлүүлхэб, оролдосотой хайнаар ажаллахаб.

Ажалдаа шэнэ ёһоор ханда-жа, юрэнхы бэлдхэлээ дээш-лүүлжэ, бээ хайнаар абан ябажа, ойрын хоёр-гурбан на-ра соо коммунист ажалай нэрэ зэргэдэ хүртэлсэхын тула орол-дохоб гэжэ энэ залуу хүдэлмэ-ришэн ахамад нүхэдтөө хандан уялга абаа.

Залуу наһанайнгаа эршэ зо-ригыс, хүсэл эрмэлзэлгыс ком-мунизмын байгуулгада зо-риулжа тухайгаа залуу хүдэл-мэришэн Михальченко хэлбэ.

— Манай үсын хүнүүд, би-дэнэр залуушууд, коммунизм байгуулхабди, коммунизмын үгэдэ ажаһуунабди, — гэжэ тэрэ мэдүүлбэ. Коммунизм бай-гуулгын ёһо заншалыс на-ринаар сахижа ябаха, үнэн сэхээр ажаллахыс тэрэ нүхэдөө урйалба. Заводой олон залуу-шуулай Москвада ошожо, электродвигательнуудыс бү-тээн гаргаха мэргэжэлдэ нура-нан тухай нүхэр Михальченко хэлээ.

Заводой директорыс орлог-шо нүхэр Балтагеев ойрын хэ-дэн жэлэй туршада заводой шэнэдхэн хубилгагдаха, про-дукци бүтээн гаргадаг хэм-жээнэй хэды дахин ехээр ур-гаха тухай хөөрбэ.

Заводой хүдэлмэришэдэй дундаһаа үгэ хэлһэн хүн бү-хэн партийн политикес дэмжэ-жэ, XXII съездын шидхэбэри-шүүд ехэ хайшаажа, шэнэ Про-граммаар хараалагдан агуу-ехэ түсэбүүдыс дүүргэхээр бэ-лэн байһанаа мэдүүлээ. Энэ хадаа совет арадай Коммуни-стическэ партидаа хизааргүй сэхэр этиглэг, тэрэнтэй тойрон нягтаар жагсанги байһанай үшөө нэгэ эли гэршэ болобо.

С. Бардамова.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Электро-машина» заводой хүдэлмэ-ришэд урда XXII съездын делегат А. У. Хахалов үгэ хэ-лэжэ байна.

А. Куртигай фото.

Үшөө ехэ амжалта туйлахаб

(КПСС-эй XXII съездын делегат Н. М. Виноградовой хөөрөөнһөө)

Би түрэл партиянгаа XXII съезддэ Бурядайнгаа партий-на организациин зүгһөө деле-гат боложо хабаадласаа хуби-заяатай байгаа. Ороноймгоо нийслэл хото Москва түрүү-шынхөө ошоо бэшб. Энэһээ урда Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай үгэдэ фронт мордого ябахада, мүн тэндэ-һээ нотагаа бусахадашье Мо-сквагаар ябаа нэм. Гадна, 1953 ондо Арадай ажахын туйла-тануудыс харуулан выставк-дэ хабаадласан байгааб.

Мүнөө дүрбэлхээ Москва зо-рижо, партиянгаа съезддэ ошожо ябахадамын ханаа сэхэлхэни ехээр баясажа ябаа нэн. Орон дотороо коммунизм байгуулгын агууехэ Програм-мыс баталалсаа гэжэ ябаха-даа хэнэйшье зүрхэн байраар салгидангүй яахаб даа.

Октябрийн 17. Энэ үдэр Кремлин съездинүүдэй гоё хайхан орон соо делегатууд олоороо сугларжа, КПСС-эй XXII съезд нэгдэхэ үдэрыс угтаба. Эндэ һуугаад съезд дээрэ элидхэн нүхэр Н. С. Хрущевэй үгыс шагнажа байхадаа, ороноймгоо про-мышленност, хүдөө ажахын хүгжэлтын гайхамшагта туй-лалтануудыс дуулажа байха-даа омогорхожыс байгаа-бди.

Анхан колхоз тогтожо бай-хада, түрүүшын тракторнууд-тай хүдөө нотагуудар үзгэ-дэхэдэ, ямар ехэ хүсэтэйнь

гайхагша бэлэйбди. Харин мүн-өө Эхэ оромнай амар ехэ ал-хам хэбэ? Коммунизмын бай-гуулгадаа бүри хүсэтэй болохол.

Намайе, механизатор хүнийе гайхуулһанын элитэ. Би съезддэ хабаадласаа байха үдөө ороноймгоо суута меха-низаторнууд Гиталов, Ману-ковский, тэгшдтэй золгожо, дүй дүршэл тухайн хөөрэл-дөөб. Тэднэй хэлһэн үгэ, заа-баринууд хүдэлмэришэнэй ехэ туһа хүргэхын лабай.

Мүнөөнэй үе сагай хүн гээ-шэ коммунизмын үдэ ажа-һууха гэнэн гайхамшагта үгэ-нүүд халуунаар угтагдаа. Коммунизм байгуулха гэжэ хүн бүхэнэй хүсэл оролдог-ло ха юм. Тинмһээ бидэ меха-низаторнууд саашадаа улам хайнаар ажаллаха, ажалаа бүтээсэтэйгээр эмхидхыс оролдохо ёһотойбди.

Манай Нарбатын совхозой-хид КПСС-эй XXII съездын табигнан зорилгонуудаар урма-шан бүри ехэ амжалта туй-лаха байна. Би хоёр үлүүтэй жэлэй туршада механизато-раар ажалланаб. Даадаг «С-6» комбайнаараа жэл бүри 400—500 гектар тарья хураадагби. Эрэхэ жэлдэнь комбайнаа хайнаар заһабарилжа, үшөө ехэ амжалта туйлаха хүсэл-тэйб.

К. Цыденов бэшэжэ абаа.

Ярууна.

ИДӨӨ АЖАХЫГАА ШЭНЭ СЭТЭЙГӨӨР ХҮГЖӨӨЕ!

ойнгоо хүдөө ажахыс талаар КПСС-эй XXII съезднүүдэй шидхэбэри-е амжалттайгаар бээ-ын түлөө манай партийн асари ехэ хүдэлмэри-нүхэр Н. С. Хрущев-эй XXII съезд дээрэ тоосон, мүн партийн Программын проект ту-һэн элидхэлнүүд дото-дотхойгоор харуулаа. үдэдэ хүдөө ажахын-а трактор, машинануу-урда жэлнүүдтэ оробол-х ехээр хангагдаа. Орон-най үнгрһэн долоон жэ-ршада гурба мянга га-нээ совхоз эмхидхэгдээ. цимнай шэнэ ёһоор тү-дэдэг боложо, олоний-дэбхи үхсүүл хараата-аа, газар таряалангаа-а ашаглаха талаар ехэ-хэгдээ. Колхозууд уял-тушаалгаһаа һуулагда-гдөө хүдөө ажахын-агнуудыс худалдааг-хой. Мүн бусад олон-а-ябуулганууд бэлүүл-хэб.

бүгдэдын ашаар үнгрһэн-жэлэй (1956—1960-ай) туршада урда тээ-бан жэлэйхидэ (1951—онуудайхидэ) оробол-гу-амбаарта 1,7 дахин ехэ-а, 2 дахин ехэ хүн, 1,9 олон үндэгэн, 1,6 дахин ноохон ороһон байна. о тарья абалга мүн лэ-д дээшлээ.

аажыгаа хүгжөөхэ-р манайшье республи-ады амжалта туйлаа. онгоо хойшо республика-най 344 мянган гектар газар ашаглагдаа, та-ни талмай 207 мянган-аар үргэдхэгдһэн бай-а. Тэрэнэй ашаар ороһо-а малай тэжээл хараата-абадаг боложо, ний-адай тоо олошуруулаха, шэмьень дээшлүүлхэ-агдоого. 1955 онтой жэ-мьаха абалга 2,4 дахин, 1,7 дахин, ноохон—2,3 үндэгэн—2 дахин дээ-бшуу. Хонидоймнай тоо-агынхөө 54 процент, га-а дахин олоороо.

а туйлаһан эдэ амжал-аараа ханаагаа амар-ае баримта байхагүй. үдэдэ арад зоноо мал-а продуктуудаар, илан-мьахаар хүсэд хангажа-агүйбди гэжэ Н. С. Хру-щевын XXII съезд дээ-а хэлһэн байна. Тинхэ-а хүдөө ажахыгаа саа-а бүри хурданаар хүг-а арад зоний өрилгыс-а дүүрэнээр хангаха та-дотхой хэмжээ-ябуул-а съездын шидхэбэри-партийн Программа до-доор элидхэгдһэн.

аингаа XXII съездын-а асари ехэ зорилго-е бэлүүлхэ хэрэгтэ ма-республикын ажалшад-а нэмэри оруулха арга-а жотой байна. Юб гэжэ-а республикнай аяр 2,5-а гектар эдлүүрин га-а байна ха юм.

ойнгоо ехэ арга бо-

ломжонуудыс гүйсэдөөр хэ-рэглэжэ шадбал, республи-камнай 1980 ондо тарья, хар-таабха, овош, мяха, һу, нооһо, үндэгэ нёдондойхидо оро-бол гурба дахин ехэ абахаар-гээшэ. Хүдөө ажахын про-дуктуудыс нимэ ехээр аба-даг болохын тула адуу ма-лайнгаа тоо эрид олошуруул-ха болодоно. Уридшалан тооложо түсбэлһэнэй ёһоор, эбэртэ бодо малаа хорин жэ-лэй туршада 1,5 дахин оло-шоруулха, тэрэ тоодо үнээдээ хоёрһоо үлүү дахин олошо-руулхаар хараалагдана. Хо-нидоймнай тоо энэ үдэ 2,2 дахин, гахай—1,5 дахин, адуу морин—1,4 дахин олон боло-хоор багсаагдана. Тинхэ зуу-раа үнэн бүриһөө адагын гурба мянган килограмм һу-ааха аргатай байнабди. Мүн-а хонин бүриһөөшье ехэ нооһон хайшалагдадаг болохо бшуу.

Мал ажаалаа нимэ ехээр-а хүгжөөхын тула ороһо тарья, малай тэжээл хэдэн дахин ехээр бэлдхэгдэ болохо эрил-тэ табигдана. Илангаа шэ-мэтэ тэжээл, силос энэ үдэ-арба дахин ехэ дарагдадаг болохоор хараалагдана бшуу. Тэрэнэй түлөө тарилгын тал-май саашадаа үргэдхэгдэхэ, шэнэ, залууг газар ехээр ха-халагдаха, ургаса ехээр үгэ-дэг, шэмэтэй ургамалууд таригдадаг болохо ушартай. Ороһо таряанай ургаса һүү-лэй табан жэлэй дунда зэр-гынхидэ оробол хоёр дахин дээшлүүлгдэхэ болоно.

Партийн XXII съездын шидхэбэришүүдэс бэлүүлхэ, коммунизмын материално-техническэ үндэс һуури тог-тохо гэжэ ерээдүйдэ хөгжэ-ахилхэ хэрэг бэшэ, харин мүн-өөдөрһөө бэлүүлжэ ажилхэ-хэрэг болоно.

Мүнөө үдэ республикнай гүрэндэ мяха худалдаа жэ-лэйнгээ түсб минл 76 про-цент, һу—77 процент, ноохон 88 процент дүүргэд байхыа.

Эдэ бүгдэ юу харуулаб-гэхэдэ, олохон колхоз, совхо-зуудай хүтэлбэрилгшэд, мэрг-гэжэлтэд, аймагуудай партий-на, советскэ органууд ажахы-гаа хангалтагүйгөөр хүтэлбэ-рилнэ гэжэ сэхэ хэлэхэ хэ-рэгтэй. Партийн XXII съез-дын шидхэбэришүүдэс бээ-лүүлхэ гэжэ нэн түрүүн ду-тагдануудаа усадхаха, энэ-жэлэйгээ түсбэ, уялгануудыс амжалттайгаар дүүргэхэ, ажахыгаа боломжотойгоор хү-тэлбэрилхэ, ажахын тоосоо-хаа хаанагүй нэбтэрүүлхэ хэ-рэг мүн.

Эрэхэ жэлдэ манай респу-бликын колхоз, совхозуудай бэлүүлхэ зорилгонууд обла-стной партийна конференциин, мүн аймагуудай партийна конференциинүүдэй шидхэбэ-ринүүд дотор тодорхойгоор хараалагданхай. Юу хээ, ямар зорилгонуудыс бэлүүл-хэ байһанмай элгэ.

Бурят ороной ажалшад! Тү-рэл партиянгаа XXII съездын түхэтэй шидхэбэришүүдэс бэлүүлхын түлөө улам шу-даргыгаар ажаллаа.

СССР-эй оборонын Министрын ПРИКАЗ

1961 оной ноябриин 19. №257 Москва город.

а ракетчиһүүд, артиллеристүүд, ракетна, артиллерийскэ про-мышленностийн хүдэлмэришэд! ахад солдатуд, матросууд, сержантууд, старшинууд! ахад офицернууд, генералууд, адмиралууд! ахад арад, тэрэнэй сэрэгшэд мүнөөдэр артиллерийн үдэр тэмдэг-а. Коммунистическэ общество байгуулгашадай съездын—КПСС-эй съездын түхэтэй шидхэбэришүүдэс манай ороной бүхы арадуудай халсажа, халуунаар дэмжэжэ байһан үдэ энэ заншалта һайндэр-агдана. Коммунистическэ партияс, тэрэнэй Центральна Комитетдэ-а нягтаар жагсаһан Советскэ Союзай ажалшад СССР-тэ коммунизм-а гайхамшагта Программыс шэн габьяата ажалаараа бодото дээ-блүүлхэ шууд сэхэ дура зоритой байһанаа харуулаа.

ахад арадай зохёон байгуулхы амгалан ажалыс хёрхоор хамгаалха, манай инаг Эхэ орондо эзэрхэг түрмхэйшүүлэй довтолхоёо зур-иань, тэрэндэ шанта сохилто үгэхөөр бэлэн байха эрилтэ сэрэг-а-разведчиһүүд болон артиллеристүүдтэ, СССР-эй Зэбсэгтэ хүсэ-а бүхы лична составта мүнөөнэй улахоорондын байдал табина.

а артиллерийн үдэртэй—һайндэртэй дашарамдуулан таанадыс амар-а-хадшаланб!

а иймалхы, политическэ бэлдхэлдэ, сэрэгтэй журам бэхжүүлгэдэ, техникэ, зэбсэг шудалалгада, мүн частинуудай, соединенинүүдэй-а, сэрэгтэй талаар тэднэй бэлэн байлгыс дээшлүүлгэдэ саа-а амжалтануудыс туйлахынь ракетны сэрэгүүдтэй, артиллерийн-а составта хүсэбэ.

а ийм хайн сэрэгтэй техника, зэбсэгүүдыс бии болгогдо ракетна,-а-рийскэ промышленностин бүхы хүдэлмэришэдтэй шэнэ ам-а-нуудыс туйлахынь хүсэбэ.

а ийндэртэй дашарамдуулан захирнаб: а ий ороной нийслэл Москва, союзна республикануудай нийс-лэ, мүн-а-терий-а-тордуудта мүнөөдэр, ноябрийн 19-дэ, артиллерийн-а буудалгаар салт үгэхэ.

СССР-эй оборонын Министр Советскэ Союзай Маршал Р. МАЛИНОВСКИЙ.

Ленинскэ, коммунист ёһоор ажаллаха, ажаһууха!

МОСКВА, ноябрин 17. (ТАСС). ВЛКСМ-эй ЦК-гэй XII пленум мүнөөдөр эхилбэ. Советскэ Союзай Коммунистическэ партиянь XXII съездын шийдэхээринуудтай дашарамдуулан, комсомолой организацинуудай зорилгонууды пленум зүбшэн хэлсэхэ. ВЛКСМ-эй ээлжэтэй XIV съезды зарлаха тухай асуудал мүн тэндэ зүбшгдэхэ байна.

КПСС-эй ЦК-гэй гэшүүн, ВЛКСМ-эй ЦК-гэй нэгдэх комсекретарь С. П. Павлов түрүүлш асуудалаар эхлэхэ хэбэ. Совет залуушуулай, ленинскэ комсомолой ажал-ябуулгада партинь съезд үндэр сэгнэлтэ үгөө гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ. Партиянь Программа, Н. С. Хрущевой эхлэхүүн, делегатуудай хэлээн үгэнүүд дотор залуу үетэн тухай эх анхарал хандуулагдаһан байна. Манай хэрэгтэй түлөө тэмсэлдэ залуушуул эх үүргэтэй, зохёон байгуулхы элбхитэй хүсэн гэжэ тэрэ парти тоолоно.

Партиянь Программа залуушуулай урда гайхамшагта эх зорилгонууды табига, ерээдүйн үүдэ нээжэ үгэбэ. Революционн тэмсэлэй баатарлиг ёһо заншал дээрэ, хүдэлмэришэд, колхозникууд, интеллигенциянь шэн габьяата ажалай жэшээнүүд дээрэ, марксизм-ленинизм агуухэ үзэл сурталаар залуу хүбүүд, басагады хүмүүжүүлхэ гэжэ совет залуушуулай дайшалхы организацинь гол зорилгон болоно. Ингэжэ партинь заагаа гэдэ нүхэр Павлов тэмдэглэбэ. «Комсомолдо, совет залуушуула парти этгэнэ. Тингээд коммунизм байгуулхынь манай залуу үетэний уртална!» гэжэ съездын делегатуудай нэрвемэ алыг ташалга доро Н. С. Хрущев хэлэбэ.

Н. С. Хрущев эдэ үгэнүүдэ залуушуулай халуунаар дэмжэжэ байһан тухай нүхэр Павлов хөөрөжэ үгэбэ. Баргашагүй эх байгалийн баялгитай, түүхэй эд, элшэ хүсөөр элбэг Зүүн районуудта промышленность саашадан хүгжөөхэ гэһэн тодорхой түсбэ КПСС-эй Программа соо хараалагдаһанай. Хэн, хэн бэ,

ВЛКСМ-эй ЦК-гэй XII пленум

имагтал залуушуул энэ зорилгы бөөлүүлхын түлөө тэмсэхэ болоно! Ойрын дүрбэн жэлэй туршада түмэр харгы бариха, тэрэниие электрификацила хүдэлмэрид 80 мянган хүбүүд, басагады элгээхэ дурдхал комсомолой ЦК оруулһан байгаа. Тэдэнэй 26 мянганын ерэхэ жэлдэ элгээгдэхэ юм. Комсомолой ЦК-гэй энэ дурдхалы КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министруудтай Совет найшаагаа гэдэ элгээхэ мэдээсэбэ. Баруун Сибириин металлургическа, Ачинска глиноземнэ заводууды, Красноярск ГЭС, Байкальска целлюлозно-сааранай комбинат, Братска лесопромышленна комплекс барилсахаа, Казахстанай, Магаданай, Архангельска болон бусад областнуудай байгалийн баялгууды ашаглахаа залуушуул олоор ошохо байна.

Кукуруза тариха ургуулха хэрэгтэй бүхыдэнь оньёонооруулхын түлөө бүхы комсомолшууд, залуушуул тэмсэхэнэ. 1962 он хадаа бүгдэнь энэ тэмсэлэй жэл болохо ёһотой. «Залуу кукурузашан бүхэн — механизатор» гэһэн уриа тэндэ байгдана. Комсомолой организацинуудай уялганууды хараада абажа, 1962 ондо 16 миллион гектарта кукуруза, бобово ургамалууды тариха ургуулха бүхэсоюзна мурьсөөн сонсоходо.

Залуушуула партинь съездын шийдэхээринууды тайлбарилан ойгуулха, залуу үетэний үзэл сурталай талаар хүмүүжүүлхэ, дээдэ, дунда тургуулхындай, пионерскэ организацин ажал хүдэлмэри тухай элгээхэ дэлгэрэнгүйгээр тогтобо. Залуушуулай уласхоорондын хүдэлмэри тухай, залуушуулай наана болдос социализмы үзэл сурталай татадаг агуухэ хүсэн байһан тухай тэрэ хэлэбэ.

КПСС-эй XX съездын үүлээр ленинскэ комсомолой ажал хүдэлмэри шэнэхэн хубилгада. Ажалын арга методууд нарижуулагда, Ленин-

скэ комсомол үзэл сурталай, эмхидхэлэй талаар бэхжэһэн байна гэжэ элгээхэ үргэлжэлүүлбэ. Эгээл эдэ жэлүүдтэ партинь эхэ, тодорхой хэрэгүүдэ комсомолдо даалгана. Эдэ гайхамшагта хэрэгүүд дээрэ совет залуушуул хүмүүжүүлгдэнэ. Сталинда шүтэн хүгдэхэ ушарай комсомолдо эхэ наад тойбо татаһанын мүнөө тодоор харагдана. Ганса нэгэ хүндэ шүтэн хүгдэхэ үгэдэ комсомолой олон найн хүдэлмэрилгэнэдэй буруугаар хэлгээгдэһэнийн гэмшлэтэй гэжэ С. П. Павлов хэлэбэ.

КПСС-эй ЦК-гэй дэргэдхэ партинь хиналтын комитет комсомолой зарим хүдэлмэрилгэнэдэй хэрэгүүдэ хаража, үзөөд, тэдэнэй гэмгүй байһы тодорчуулаа. Сталинда шүтэн хүгдэхэ съезд хатуу шагнаар шүүмжэлэн буруушаагаа. Гэмтэ ябадалтай фракционернууд Молотов, Маленков, Каганович гэгшэды партинь эргэлтэ гаргаха тухай зүб эрилтэнүүдэ делегатууд табигһан байна. Тэдэниинэ комсомолшууд нэгэн дуугаар дэмжэнэ гэжэ нүхэр Павлов мэдүүлбэ.

Комсомолой кадрнууды шэлэн олохо, тэдэниие дэбжүүлхэ тушаа, залуушуулай политическэ эдэбхын ургажай байһан тухай элгээхэ саашаа хэлэһэн байна. Комсомол эхэ тэмсэлдэ, коммунизм байгуулгада орожо байна гэжэ түгсэхэдөө тэрэ мэдүүлэ. Партиянь XXII съездын зааһанай ёһоор, комсомолшууд ленинскэ, коммунист ёһоор ажаллаха, ажаһууха.

Удалуулан элгээхэ тушаа үгэ хэлэлгэн болобо, ВЛКСМ-эй МКГ-гэй секретарь Ю. Д. Машин, Украинан ЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарь Ю. Н. Ельченко, ВЛКСМ-эй Ленинградска обкомой секретарь К. М. Иванов, Пензенскэ областин «Надеждинский» совхозой кукурузашан Любовь Перегудова, Баруун Сибириин металлургическа заводой барилгын крановщик Валентин Елхимов болон бусад үгэ хэлэбэ.

ВЛКСМ-эй ЦК-гэй XII пленум хүдэлмэри үргэлжэлүүлбэ.

Ородой эрдэм ухаанай омогорхол

(М. В. Ломоносовой түрэнһөө 250 жэлэй ойдо)

XVIII зуун жэлэй тэн хахадта, Ломоносовой мадэжэ болоходо, ородой үндэһэ яһатанай соёл болбосордой үзэгдэ дуудаагүй эхэ шэнэ дэбжэлтэ туйлагдаһан байгаа. «Ломоносов нэһэй эхэндэ бөшгөдөг орошол шэнгэр манай пэрдүүдэ түрүүлжэ ябана» гэжэ Н. В. Гоголь хэлэһэн юм. Ородой эрдэм ухаанай түүхэдэ Ломоносов мүн тиммэл эхэ үүргэтэй байгаа. Агуухэ эрдэмтэн болон гэгээрүүлхын гайхамшагта сэдэн ухаанай нэбэртэн ороогүй, шэнэ үгээ тэрэнэй хэлэгүй эрдэмтэй нэгшье халбари огто үгы шахуу юм.

Ломоносовой ажабайдалын баатаршалгын габьяата үйлэ хэрэг боложо урдамтай нэгдэнэ. Эсэсэ сүсашагүй оролдолгын, эрдэм ухаанда бүхы сэдхэлээрэ дурлагын, арадтаа шэн зоригтойгоор алба хэлгын хэте мүнхын жэшэ боложо тэрэнэй тухал шарай эдир бага яаханаанай хойшо манда ханагдадаг.

Михаил Васильевич Ломоносов 1711 оной ноябрин 8 (19)-д Куростров дээрэ байдаг Мишанинск хондоо түрэн юм. Энэ нутагын Холмогорто дүтшэг Хойто Двина мүнэнэй эхэ арал дээрэ оршодог. Тэрэнэй эсэгэ Василий Дорофеевич Ломоносов (1681—1741) «хара газарай» (ондоогоор хэлбэл, гүрэнэй) тарашан байгаа. Феодальна түб газарууднаа холо нутагжаһан далай шадарай ород зон помещикуудай бооголлогын байдалда ажаһуужа үзөөгүй. Тэдэнэр шэрүүн хүйтэн хойто зүгэй байгалинаа булан абаһан «хара» (хэнэйшье бэшэ) газар дээрэ ажаһуудаг, ажаллада бэлэй. Энэ газарай дээдэ эзэнийн гүрэн гэжэ тоологдог байгаашье хаан, далай шадарайхид тэрэниие өөһэдгөө эзэлүүрин газар гэжэ ходоодо нэрлэдэг нэн.

Бага баллар яаханаан эхилээд, Михайло Ломоносов эсэгтээ хамта Сагаан далайн, Мүлһэтэ далайн эрьсн захар тамаржа, холын аялшала хэдэг байгаа. Эхэ аюул бэрхшээлтэй далайн тамарлага тэрэнэй бие махабды хатуужуулаа, баатар зоригтой, эрид шидэнийн, айхы мэдэхгүй болго, олон янзын ханал бодол түрүүлэ.

Юмэ мэдэхэ эхэ дуратай энэ хүбүүн уданшгүй эхэ шуналтайгаар эрдэм номдо хураажа эхилээ. Зэргээд хуудар хүрнэ айлаһын хүнүүд, мүн сүмн бага тушаалтан тэрэниие үзэг бэшгэтэ хураба. Тэрэ сагта эгээл байн гэгдэжэ байһан номууды — М. Смотрицкий «Славянска грамматика», Л. Ф. Магницкий «Арифметик» оложо абаа. Анхан шатын математикаһаа гадна, физикын, географин, астрономин болон уһан соо тамаралһан талаар мэдэнүүд тэрэ ном соо би байһан юм. Хожом тэмсэхэ эдэ номуудта Ломоносов «мийн эрдэмтэй болоһон» гэжэ гэжэ нэрлэбэ нэн. Энэ хүбүүн эрдэмдэ хураахынь угаа эхээр оролдог боло. Тини хүбүүндэ тайхамнаг ханал түрөбэ. 1730 оной декабрийн хүйтэн йуни Холмогорино паспорт оложо абаад, Михайло загана ашажа Москва ошохо мөрдхон хүнүүдэй хойноһоо ябагаар зорибо. Москва хүрэхэ ошоод, өөрыгөө дворян хүнэй хубүүн гэжээ гэжэ нэрлэдэ, тэрэ үеын ори гансахан дээдэ хүрүүлдэ — славян, грек, латин хэлэ бэшгэ шуудалдаг академидэ орожо шадаа нэн.

Москвада Ломоносов эртэ урдын хэлэнүүдэ, илангата тэрэ үедэ эрдэмтэй зохёолнуудай бөшгөдөг байһан латин хэлэе онсо байнаар шуудалһан байгаа. Энэһэй ашаар тэрэ байгалийн эрдэм ажалтаттайгаар шуудалһан, эртэ урда сагай агуухэ материалистикуудай зохёолнуудтай, Европийн эгээн шэнэ наука болон философийн туйлалтануудтай танилсаһан юм.

1736 оной эхээр академийн эрхим студентуудай нэгэниие болоһон Ломоносов 1 Петрын 1725 ондо анха байгуулаһан Петербургын эрдэмтэй академиин дэргэдхэ универсitetэ элгээхэ. «Физическэ кабинет» хураажа байхадаа, Ломоносов угаа бэрхэ шадабартай байһанаа харуулжа, хим болон ашгата малтамалай хэрэг шуудалһан тула тэрэл жэлэйнгэ намар Германи элгээхэдэ байгаа.

Марбургта тэрэ үеын мэдэжэ эрдэмтэ, философ, эрдэм ухаанай алынь талаарнь угаа эхэ юмэ мэдэжэ христиан Вольф Ломоносовто ном заажэ, тэрэнэй ашаар Ломоносов эрдэмтэй олон янзын халбаринуудаар угаа олон мэдэнүүдэ ухаандаа хадуужа абаа нэн. Тэбшье юртэмсэ тухай багшынгаа үндэһэгүй хураалы уданшгүй буруушажа, байгалийн бүхы бодосууды бүрдүүлдэг «мэдэрлгүй хубинууд» (атомууд) тухай өөрынгөө материалист хураалы зохёжо эхилһэн юм.

1741 ондо Ломоносов Россияда буцажа эрээд, физикын талаар бага тушаалтай эрдэмтэн болобо. Эхэ хүшэр хүндэ байдалда ажаллаха баатар болоо. Тогтоогдохон салин хүлэһиний хэдэн хараар түлэгдэхгүй, үгышье наа, мүнхэнэй орондо, номуудаар түлэгдэдэг байгаа. Хархис

үзэлтэй академикуудтай хэрэлдээд, Ломоносов 1743—1744 онуудта халахад жал үлүүтэй гэрэй арест доро байһан юм.

Энэ үедэ Ломоносов угаа олон янзын эрдэм ухаанай ажал-ябуулга эрхилжэ, үрэ ехэтэйгээр ажаллаба. Физик болон химийн шуудал асуудалнуудаар диссертацинууды хойно хойноһоон бэшжэ дүүргэбэ. 1745 оной июлин 25-дэ Ломоносов

хуули ёһо тодорхойлоһон гайхамшаг сэдэн тобиолол хээ. 1748 оной июлин 5-дэ алдарт математик Леонард Эйлертэ бэшгэн бөшг соогоо түрүүлшнхээ, мүн хожом тэмсэхэ «Бодосуудай хатуу ба шэнгэн байдаг тухай наамжанууд» гэжэ ном соогоо (1760) анэниие тайлбарилһан байгаа.

Юртэмсэ дэлхэй бодосууднаа би болодог, эдэ бодосууд үгы болодог

Петербургын эрдэмтэй академиин бүрин эрхэтэ гэшүүн, химийн профессор болоһон байгаа.

Ломоносов гүн гүнзгий, зоригтой теоретическэ ухаан бододой, мүн туршалгын худалмэрийн талаар хитэ угаа шэнэ үүсхэл гаргагдай нэгэниие байгаа. Тэрэ урда холын сагта зарим химигүүд өөһэдгөө хэбэй туршалгыг эдэбэ хүйтэн хэмжэһэн аргаар шалгаха шуудал байһанай ойлгогдотгүй нэн. Тинхэдэ Ломоносов энэниие ямаршье туршалгын зайлашагүй арга хүхээл гэжэ тоолодог байба. Тэрэ хада физикын бүхы шэнжэлэлтэ лаборатори соо хэдэг боло. Эдэбэ янзын бодосуудай байгуулалты шуудалхын, химийн үзэгдэлүүдэ ажаллан харахын тулада микроскоп хэрэглэдэг боло нэн. Физик болон химийн таһаршагүй холбоотой байһанын харуулжа, физическэ химийн теорийн үндэһэ һуури зохёго.

Гэхэтэй хамта, Ломоносов эрдэм ухаанай туйлалты бодото ажал дээрэ хэрэглэхэ талаар эхэ худалмэри ябуулаа. Эдэбэ зургаануудай даалгаваргаар Ломоносов Россиян олон нутагууднаа элгээхэдэ байһан руда болон минералууды, эдэбэ янзын будаг шэрэнүүдэ шэнжэлһэн, наажаһан болон буугай дарин бүрдил зохёһон юм.

Ломоносовой олон янзын зохёон байгуулхы ажал-ябуулга эрхилдэг байһан дээрһээ, А. И. Герцен тэрэн тухай ингэжэ хэлэбэ нэн: «Энэ гайхамшагта эрдэмтэ угаа эхэ юмэ мэдэжээрэ, һонор хүрээ ухаантайгаар ойлгодогдотой ёһотой ород хүн байгаа. Ходоодо сэдэн ухаантай ябадаг, бүхы юмэ мэдэхэ гэжэ эхэтэ наанагаа зобонгөр оролдог тулаада энэ хүн ондо ондоо юмэ гайхалтай амарханаар ойлгодог байгаа».

Байгалие шуудалга Ломоносов байгалийн хүгжээ хуули ёһонууд нэгдэлэ ойлгохо эрхилдэг байгаа. «Венера гэжэ түйн отогтойгоор хураагдаһан түйн» гэһэн нээлтэ Ломоносов 1761 оной майн 26-д астрономидэ хэбэ. Хойто зүгэй гэрэл тугагай электрын эшэ үндэһэтэй байһан тухай Ломоносов анха түрүүшн мэдүүлэ. Огторгойн дээдэ хубида агаарай худалһан байдаг тухай хураалы зохёжо, агаарай байдалы шэнжэлэлтэ үндэһэ һуури табаа.

Юртэмсэ бүхы дээрнэ философийн үндэһөөр ойлгохы армалзан,

Ломоносов эрдэмтэй туйлалты арадайһаа аша тулада нэн, ажаллаа «нигтын аша тургалтада» шадахынгаа эргэн хайха гэжэ ходоодо оролдоһон гаа. «Ломоносов наукада эхэ тай байгаашье наа, эхэ орошол аша тулада хэрэгтэй болохо тухай имагтал наанаа анхаралаа табигд юм. Тэрэ миний наукада бэшэ, харин эдэ доо алба хэхэ хүсэлтэй бай гэжэ Н. Г. Чернышевский хэлэ.

Ломоносов ородой эрдэмтэй национальна соёл болбосордой жэлтын олон зам табигһан юм. Туршлын Университетдэ тэрэ туулаа. Тэрэ өөрөө манай түрэн Университет байһан юм гэжэ нааа зүб болохо», — гэжэ Пушкин рээн тухай хэлэбэ. Байгалие хэг зоригтойгоор туршан шэн шэн, гүн ухаата философ байһа хажуугаар, Ломоносов түүхын жэлэлгэ эрхилдэг байгаа. Ломоносов бэшгэй асуудалнуудта ралаа эхээр хандуулаа. Орд дээрэ анха түрүүлшээр хэбэй «Риторикын» талаар (1748), син грамматикын» талаар (1755) заабаринууды зохёго. Эрдэмтэй зохёолнууды бэшхын хажуугаар, уран зохёолой гайхалта худалмэри саг ургэлжэ ажуу бэлэй.

Ломоносовой үргэн эхэ ябуулаһан ородой үндэһэ ашгата тургалд хуэстэ гүрэнэй хуурай гүн хуужалты харуулда юм. Оронойнгоо анханһаа гайхалы зоригтойгоор эрхилдэг байһан агуухэ ород арадай хүсые, зохёон байгуулха дурсалы Ломоносов харуулаа.

Ломоносов Россиян анханһаа байдалы, тэрэнэй барагдаһан арга боломжонууды туршуулжа хэлэбэ нэн. Тэрэнэй урдмэ эрдэм ухаанай үндэһэ Россиян байгуулагдаһан гэгээрэнтэй орошго байгаа. Тэрэ орон соо далайнууд мүнэнүүдээр, хурагуудаар ханһон, намаг газарнууд хатаһан газарайн баялгуудай найһан тагдан абагдаг болоһон, зохёон тугуулы ажалын эрдэмтэй рэлтэһэн, механика болон хим хамшагта зүйлүүдэ бүтэһэн боло.

Наһанайнгаа эсэстэ Ломоново алынь талаарнь шэн хэрэгтэ хүсээ эхээр зориулаа. Ондоо хойшо Петербургын академийн географин департаментэ толгойлоо. Тэндэ Россиян рэнтэ карта зохёхо талаар эрдэмтэй хэдэһэн байба.

Ломоносов далайн хэрэгтэ ралаа эхээр хандуулаа. Далай тамаралгын асуудалнууды талаарнь шуудалһан тула тини гүхы тухай институты бий хох тухай асуудал тэрэ анха нээр табаа нэн.

Хойто далайн эхэ экспедици хидхэхэ шуудал байһандаа промышленность эргилдэг зорилгоор оной сенатрэй наарада Ломоносов «Хойто далайнуудаар элдэб бага хэхэ тобио тайлбары, далайгаар Зүүн Инди ошхо гэжэ зохёолодо Россиян далайн комиссидэ хураһан

1764 оной майн 14-дэ нэцнэ элгээхэнь зүбшгдэхэдэ, зөөри номологдохон байгаа. Ломоносов тэсэкспедиции халбаргэ эдэбхитэйгээр халбаргэ өөрынгөө хуурай доро зохёон дуралбайнуудаар, тон шэн борнуудаар, картануудаар тухалбарилгэдхэй хэрэглэһэн хой заабы зохёжо, тэдэнэй хангаха гэжэ оролодо. Эсэсэ наука тодорхой зорилгонууд биһан, өөрынгөө дүй дуршлал, ричталан, бодото зүбшгэ байгаа.

Экспедици Ломоносовой наһанай һуулар далайда онсо Ломоносов Петербурда 1765 апрелин 4 (15)-д наһа Ломоносовой наһа барахадэ оромнай гүн эхээр шаналһаа лаа бэлэй. 1765 оной апрелин Петербургын Александр-Невский соо угаа олон зон сугларжа, нэцнэ худалһуулаа нэн.

Р. ДЫБИКОВ.

Ломоносовто

Хэтэ униһөө
Үбгэ эсэгэнэрш
Хүхэ далайн
Хүбөөдэ нуугаал,
Далайн налхын
Наадан эшхэрэн,
Далбагата онгосомы
Туудал байгаа.
Захагүй далайда
Тэдэнэр барандаа
Зааһа бэдэрэн
Зайдаг байлаан.

Гүнзэгы мүнгэн
Далайн эрьсдэ
Гэрэлтэн ухаата
Гени түрөөш.
Омог ши
Тэрэ холын үедэ
Олон наукин
Орьёлодо хүрөөш.
Алтан дэлхэйдэ
Гэрэлтэн толотоһон
Алдар солш
Алмаһаа-бүхэл.

Түрэн орон доторнай

ТҮСЭННӨӨ ГАДУУР
1.300 МЯНГАН ПҮҮД САХАР

ХМЕЛЬНИЦКИЙ. Областиин сахарна промышленностин предпринимудай коллективууд КПСС-эй XXII съездын хүндэлдэг дэлгэрһэн ажалайнгаа вахты улам саашан үргэлжэлүүлжэ гэжэ шийдэбэ.

Мүнөө съездын урда тээ, мүн боложо байһан үедэһье туйлагдаһан ажалтанууд дээрэ шэнэ шэнэ илалтанууд нэмэнэ. Аяар холын Кубань асаргадһан, тэрэһэлэн Подольск ургэн таряалан дээрүү ургуулагдаһан сахарай свекло, түүхэй эд эхэ түргөөр үйлдэбэрилдэнэ. Олонхи предпринимуд бүхы хүсөөрөө ашагладаһа. Володиска сахарай завод сүүдхэдэ даабаринаа гадуур 3 мянга хахад центнер түүхэй эд үйлдэбэрилдэнэ. Тинхэдэ Хмельницкийн, Наркевическэ болон бусад предпринимуд бүр эхээр продукци гаргадаг боло.

Хмельницкийн областин сахар планнагад мүнөө Эхэ орондоо даабаринаа гадуур 1 миллион 300 мянган пүүд сахар үгөөд байна.

УДУМРТИН ТҮРҮҮШЫН
ХҮРГУУЛИДА—80 ЖЭЛ

ИЖЕВСК. Карлыган тосхондо байрлан Удмуртин түрүүшын хургуулин 80 жэлэй ой гансаһье Удмуртин центртэ бөшэ, хаа хаанагүй тэмдэглэдэнэ. Тэрэндэ тухай үдэшнүүд зориулагдаһа, радио болон телевиденээр дам-

жуулга хэгдэнэ. Энэ хургуули дүүргэһэтэй уулзалга боло.

Хэдхэн жэлэй урда тээ Карлыганска эхин хургуули Удмурти дотороо арад зоние үзэг бэшгэтэ хурадаг түрүүшын гуламта байһан. Тэрэниие Удмуртин түрүүшын потестса, мүнөө пенсионер Ашильчик Оки, мүн мэдэжэ уран зохёолшод Максим Проклов, Григорий Медведев болон бусад дүүргэһэн байн.

Тус хургуули дүүргэһэн хэдэн зуугаад мэргэжлэтэд мүнөө Удмуртин арадай ажахын олохон халбаринуудта хүдэлдэг. Тэдэнэй дунда мэдэжэ эрдэмтэд, нийтн ажал-ябуулгада, артистнар бии. Карлыганска хургуулин багшанар энэ гайхамшагта найндэртэй дашарамдуулан арадай гэгээрэлэй урданай хүдэлмэрилгэдэ Д. Е. Егоров, Г. Е. Романов, А. Г. Романов болон бусды амаршалба.

АЖАЛЫ МҮНГЭН ТҮЛӨӨНЭНДЭ—БҮХЫ ХОЛХОЗУД ОРОБО

ТАЛЛИН. Республикын бүхы холхозууд ажалай мүнгэн түлөөнэндэ оробо. Эдэ ажакынууд наһа бүри гэшүүдтээ мүнөөр тоосогоо хэжэ байха юм. Раппалска районий Лениной нэрэмжэтэ болон бусад худөө ажахын артельнуудта түлөөнэнийн зургаан үдэр соо хэгдэжэ байха юм.

МЕТАЛЛУРГУУДАЙ
ПАТРИСТИЧЕСКА ҮҮСХЭЛ

СЕРОВ. Свердловск арадай ажахын советай Серовско металлургическа комбинатид коллектив

энэ жэлэй хоёрдох хахадта парам, булад гаргаха түсөөбэ дээшлүүлдэг, гүрэнэй даалгаврыне амжалтаттайгаар бөөлүүлжэ байһанай. Листопрокатна цехын түрүү хүдэлмэришад А. Ишнин, Г. Семенов, В. Варфоломеев, Г. Прохорин, Н. Фалалеев гэгшэд коммунизм байгуулгада өөһэдгөө хубиты оруулхын зорилгоор ажалай норчы дээшлүүлжэ гэдэн гуйлта бараа. Тэдэнэй үүсхэлы заводой хүтэлбэрилгэдэ халуунаар дэмжэбэ.

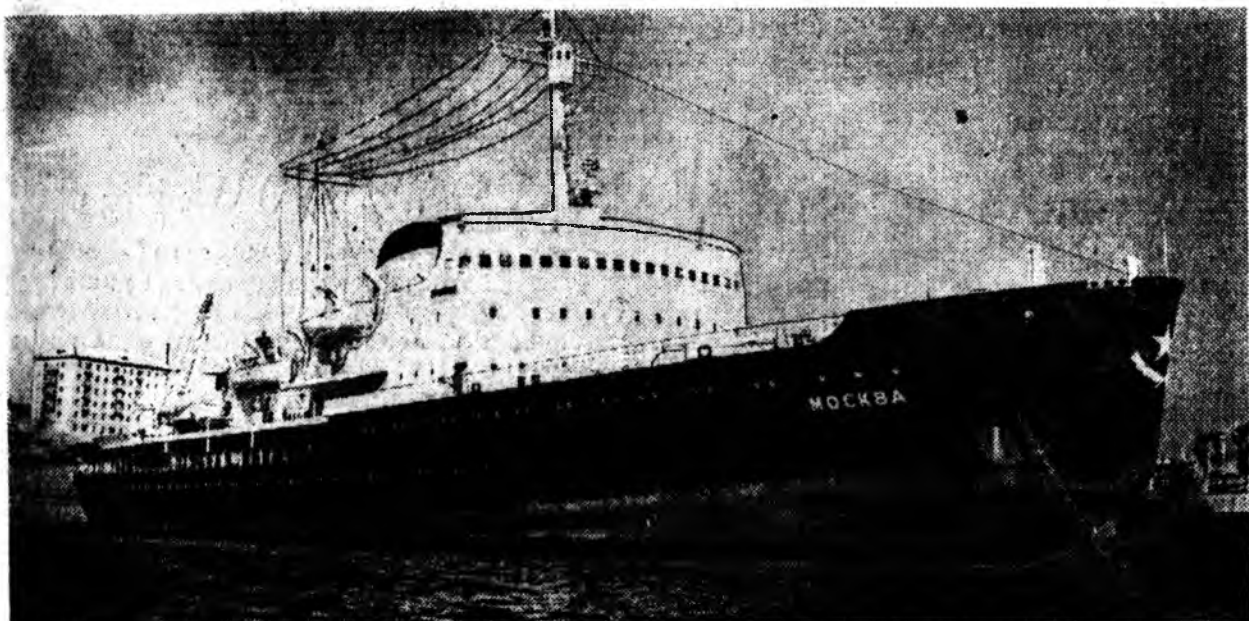
НОМОЙ ВЫСТАВКА

РИГА. Эндэ Польшын номой выставкэ нэгдэбэ. Польшын Арадай Республикын хэлбэлээр гарһан нэгэ мянга шахуу үнэ буриин хэлбэл выставкэдэ табигдаба. Тэдэнэй дунда худөө ажахын, техникын, искусствын талаар олон тоото номууд бии. Мүн Польшын классигуудай, мүнөө үеын уран зохёолшодой номууд эхэ һуури эзэлнэ.

ЧЕЧЕНО-ИНГУШЕТИН
ИНДУСТРИАЛЬНА ШЭНЭ ЦЕНТР

Шалинска райондо индустриальна шэнэ центр байгуулагдажа хазалба. Тэрэнэй эхи табигшан — энэ ашаглалгада үгтэһэн сахарна томо завод болоно. Жэлэй дүүрэтэр эндэ шэнэ шэнэ заводууд, маяханай комбинат баригдаа харалагдаһа. Тинхэдэ энэ хүдэлмэришэдэй томохон тосхон байгуулагдажа байһанай.

(ТАСС).

ВЛАДИВОСТОК. Ала-Дурна зүгэй далайн пароходство «Москва» гэжэ шэнэ хүсэтэ ледоколы нэмэжэ абаа. Энэ ледокол Мурманскнаа 1961 оной октябрийн 18-д гараад, октябрийн 28-д Провидения гэжэ портодо хүрэхэ эрээ. Иймэ түргөөрөө, нэгшье судна Хойто далайн заахар урда тээнь тамараагүй юм. «Москва» гэжэ ледоколот экипажэ энэ тамаралгы КПСС-эй XXII съездэ зориулан байгаа. Зураг дээрэ: «Москва» гэжэ ледокол Владивостогтой портодо байна.

ТАСС-эй фотохронико.

АЛЕКСАНДР МОРОЗ

Зак № 62М